



ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΝ
ΝΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝ

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΣ ΟΓΔΩΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1955



Ε.Υ.Δ. ΠΡΕ. Κ.Τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

στοῦ. Τὸ πρότυπο τοῦ ἀληθινοῦ χριστιανοῦ εἶναι γιὰ μένα ὁ Ἅγιος Φραγκίσκος τῆς Ἀσίζης. Ἐγραψα γι' αὐτὸν ἓνα βιβλίο πού ἐκδόθηκε στὴ Νορβηγία. Τὸ ἀφιέρωσα στὸν Ἀλμπέρ Σβάιτσερ, τὸ σύγχρονό μας Ἅγιο Φραγκίσκο. Ὁ Πλὸν θὰ τὸ ἐκδώσει τὸ 1956.

Τὸ ποιητικὸ ἔργο τοῦ Νίκου Καζαντζάκη εἶν' ἀπέραντο: δώδεκα ἔμμετρος τραγωδίες (δύο μονάχα κυκλοφόρησαν γαλλικὰ ἀπ' τὶς ἐκδόσεις τοῦ Βράχου: «Μέλισσα» καὶ «Θησέως») καὶ μιὰ «Ὀδύσσεια».

— Εἶν' ἓνα ἔπος, μοῦ ἐξηγεῖ, πού ἀρχίζει ἐκεῖ ὅπου τελειώνει ἡ «Ὀδύσσεια» τοῦ Ὀμήρου. Ὁ Ὀδυσσεύς ξαναγεύεται στὴν Ἰθάκη, ἀσφυκτιᾷ ὁμως καὶ φεύγει. 33.333 δεκαεπτασύλλαβοι στίχοι.

Φαντάζομαι πὼς κανεὶς δὲν τόλμησε νὰ μεταφράσει αὐτὸ τὸ ἔπος.

— Πὼς ὄχι; Ὁ Κίμων Φράιερ, καθηγητὴς τῆς ποιήσεως στὴ Μινεζότα (Η. Π.) Μετάφρασε κιόλας δύο ἄσματα ἀπὸ 900 στίχους τὸ καθένα. Ὁ Ὀδυσσεύς εἶναι ὁ Φάουστ μου. Μοῦ ἐπέτρεψε νὰ ἐκφραστῶ γιὰ τὸν πολιτισμὸ πού ἔρχεται, πού μορφοποιεῖται κάτω ἀπ' τὰ μάτια μας.

Ὁ Νίκος Καζαντζάκης διαβάσει πολὺ τοὺς ζωντανοὺς γάλλους συγγραφεῖς: τὸν Μωριάκ, «πάντα στὴν πρώτη γραμμὴ τοῦ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα», τὸν Μαλωῶ, «πού ἔγραψε ὄχι μόνο ὠραιότατα ἠμυθιστορήματα, ἀλλὰ πού εἶναι κάποιος», τὸν Μοντερλάν, τὸν Σάρτρ, τὸν Καμύ...

—... καὶ λατρεύω τὸ Βαλερύ, τὸν ποιητὴ καὶ τὸν πεζογράφου. Εἶν' ἓνας μάγος.

— Εἶν' ὁ θεὸς αὐτοῦ τοῦ σπιτιοῦ, προσθέτει ἡ κυρία Καζαντζάκη, ὡς τὴ στιγμή αὐτὴ σιωπηλὸς μάρτυς τῆς συνομιλίας μας. Καὶ πέθανε δίχως νὰ τοῦ ἀπονεμηθεῖ τὸ βραβεῖο Νομπέλ!

— Ποιὸ ποίημα τοῦ Βαλερύ προτιμᾶτε;

— Τὸ «Θαλασσινὸ κοιμητήρι» καὶ τοὺς «Φοίνικες». Ὁ «Φάουστ» * μ' ἀρέσει λιγότερο...

Ἡ προτίμησή αὐτὴ ἐξηγεῖται. Ὁ χριστιανὸς, ὁ εὐαγγελικὸς Καζαντζάκης εἶναι συγχρόνως ἓνας ὀρκισμένος μηδενιστής.

— Δὲν ἐλπίζω τίποτα, δὲ φοβᾶμαι τίποτα, εἶμαι ἐλεύθερος, αὐτὸ εἶναι τὸ πιστεύω μου, λέει. Ἄν πιστεῦσα στὸν Παράδεισο ἢ στὴν Κόλαση, τότε θὰ ἔπληξε ὑπολογισμὸς στίς πράξεις μου. Δὲν θὰ ἦμουνα πιά ἐλεύθερος. Καὶ δὲν βάζω τίποτα πῶς πάνω ἀπ' τὴν ἐλευθερία.»

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΡΑΤΣΙΚΑΣ

«Ὁ Ἐξηνταβελώνης».

Ὁ Ἄλκης Θρύλος μὲ τὴν ὑπεύθυνη καὶ ἔγκυρη ἀρμοδιότητά του χαρακτηρίσε τὴν παράσταση τοῦ «Φιλόγυρου» τοῦ Μολιέρου ἢ μάλλον τοῦ «Ἐξηνταβελώνης» τῶν Μολιέρου καὶ Ὀικονόμου τοῦ ἐξ Ὀικονόμων ἀπὸ τὸν κ. Σ. Καραντινὸ στὸν κήπο τῆς Λέσχης Κωνσταντινουπολιτῶν ὡς παράσταση «μουσειακή». Τὸν

* Τοῦ Βαλερύ φυσικά. (Σημ. Γ. Π.)

ἴδιο χαρακτηρισμὸ θὰ ἔδινά κι' ἐγώ, ὅπως παρακολουθοῦσα μὲ ἀγαπητοὺς φίλους ἓνα βράδυ τὴν παράσταση στὴν Καλλιθέα, ἂν μιὰ κυρία τῆς συντροφιάς μας, πού βρίσκεται πάντα πολὺ κοντὰ στὸ λαϊκὸ αἶσθημα καὶ πού τὴν διακρίνει ἀνεπιτήδευτη ἀπλότητα καὶ χωρική εὐλικρίνεια, δὲν ἐβεβαίωσε πὼς σπάνια τῆς ἔτυχε νὰ χαρεῖ θεατρικὴ παράσταση ἔτσι ζωντανή, ἀπλή καὶ ἀνταποκρινόμενη στὸ λαϊκὸ γούστο, φυσικά στὸ λαϊκὸ γούστο ἑνὸς ρωμαλέου καὶ ἀγνοῦ κοινού, πού δὲν τὸ ἔχουν διαφθεῖρει τὰ μελὸ τοῦ κινηματογράφου καὶ τὰ βουλευβαρδιέρικα τοῦ θεάτρου.

Ἀληθινά. Θὰ ἀξίζε ἡ ὠραία προσπάθεια τοῦ κ. Καραντινοῦ, νὰ παρουσιάσει τὸν ἐξελληνισμένον, ἀπὸ σοφόν, ἀλλὰ πολὺ ἔμπειρον γι' αὐτὴ τὴν ἐξελλήνιση παλιὸν λόγιον, Μολιέρου, νὰ δοκιμασθεῖ καὶ μπρὸς στὸ κοινὸ π.χ. μιᾶς ἐπαρχιακῆς πολιτείας καὶ μάλιστα ἀπὸ ἐκεῖνες, πού διατηροῦν περισσότερο τὴν παράδοση καὶ τὶς συνήθειες τοῦ περασμένου αἰῶνα. Ἴσως ἐκεῖ τὸ γέλοιο, πού ἄλλως τε, ὅπως μοῦ ἔλεγε ὁ κ. Καραντινός, ἀκούστηκε κι' ἐδῶ ἀβίαστο ἀπὸ τοὺς ἀπλοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ πού ἔτυχε νὰ παρακολουθήσουν τὶς παραστάσεις, θὰ ἀκούγονταν πλατύτερα. Καὶ ἡ δοκιμὴ θὰ ἔδειχνε πόσο ἀντέχει ἢ ὄχι στὸν καιρὸ μας μιὰ παράφραση κωμωδίας τοῦ Μολιέρου, πού τὴν ἐπεχείρησε ἐδῶ κι' ἑκατὸν σαράντα χρόνια ἓνας λόγιος τῆς ἐποχῆς.

Π. ΓΛΕΖ.

«Ἑλληνικὸ σπιτί».

Κάθε χρόνο μὲ ἀνυπόκριτη προθυμία καὶ μὲ πολλὴν εὐχαρίστηση δέχομαι τὴν εὐγενικὴ πρόσκληση τῶν κυριῶν τοῦ «Ἑλληνικοῦ σπιτιοῦ», νὰ παρακολουθήσω τὴ γιορτὴ, πού γίνεται στὴ σχολὴ τους μὲ τὴ λήξη τῶν μαθημάτων τῆς. Καὶ κάθε χρόνο οἱ φίλοι τοῦ «Ἑλληνικοῦ σπιτιοῦ», περνοῦν ἓνα πραγματικὰ συγκινημένο Ἑλληνικὸ δειλινὸ, πιστοποιώντας καὶ ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τῆς γιορτῆς καὶ ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψή τῆς ἐκθέσεως τῶν ὑφαντικῶν καὶ τῶν ἄλλων βιοτεχνικῶν ἔργων τῶν κοριτσιῶν τῆς σχολῆς πόσο μεθοδικὴ καὶ πρωτίστως πόσον Ἑλληνικὴ ἐργασία γίνεται ἐκεῖ.

Ἐφέτος τὸ πρόγραμμα τῆς γιορτῆς ἐπλούτιζε καὶ μιὰ χαριτωμένη θεατρικὴ ἀναπαράσταση ἀπὸ κορίτσια τῆς σχολῆς ἑνὸς παλαιότατου Ἑλληνικοῦ ἐθίμου, τοῦ «Μονομερίτικου πανιοῦ», ἐθίμου, πού πολλὰ στοιχεῖα του εἶναι πανάρχαιες Ἑλληνικὲς λατρευτικὲς δοξασίες. Ὁμολογῶ ὅτι ἦταν ὄχι πιά μιὰ ἀπόλαυση, ἀλλὰ μιὰ ἀληθινὴ συγκίνηση νὰ βλέπει κανεὶς τὶς κοπέλλες τῆς σχολῆς νὰ ὑποδύονται μὲ φυσικότητα καὶ ἀπλότητα, πολὺ οἰκεία ἄλλως τε πρὸς αὐτές, πρόσωπα γυναικῶν, τοῦ χωριοῦ, πού γιὰ ν' ἀποτρέψουν τὴ συμφορὰ μιᾶς ἐπιδημίας φαίνουν ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ἓνα μεγάλο μονομερίτικο πανί, γνέθουν ἓνα μεγάλο μονομερίτικο νῆμα καὶ ζώνουν μ' αὐτὸ τὸ χωριό, ζυμώνουν μονομερὶς προσφορές, κάνουν ὑστερα ὀλονυχτίες στὸν Ἅγιον Θανάση καὶ στὰ ξωκκλήσια ἄλλων ἁγίων καί,